

rolina drunknade tillsammans med alla sina åtta barn. I den ena berättelsen befinner de sig i en båt som kantrar och i den andra ute på is som brister.

En tredje bror, Lars, blev bruksinspektör på Surahammar.

Den yngste brodern, Karl Erik, blev klockare och barnläkare i Skerike.

Av döttrarna blev Anna Katarina prästfru i Husby och Margareta Kristina gift med bruksbokhållaren på Hallstahammar.

Det kan förefalla som om prästtjänsterna var mer eller mindre ärftliga. Så var dock inte alls fallet. Valet av präst var en viktig angelägenhet i socknen. Vid exempelvis kyrkoherdevalet 1804, då Kristoffer Borg valdes, deltog 394 röstande av socknens sammanlagda befolkning på omkring 3.000 personer, inklusive tjänstefolk, kvinnor och barn utan rösträtt.

Nils Gustafsson

En annan känd kyrkoherde var Nils Gustafsson, som var verksam i socknen under 31 år från 1944. Under 48 somrar utan avbrott från 1941 till 1989 medverkade han i Leksand i det av Rune Lindström författade Himlaspelet.

Rune Lindström var från Fagersta, men hade redan som barn börjat tillbringa somrarna i Leksand och inspirerades där till att göra en dalmålning på vers med utgångspunkt i Jesper Svedbergs psalm "I Herrans namn så rese vi", där den sjunde versen börjar "Den väg, som upp till Himla bär, äss du o Kriste, broder kär". Lindström kopplade ihop den med att han hörde en gammal Leksandskarl beskriva sin syn på döden: "Ä blir föll te å gå te nå långväga buar (fäbodur)" I sam-

band med Västmanlands-Dala studentnations sommaring i Siljansnäs 1941 beslöt man att framföra skådespelet för första gången. Huvudrollen som Mats Ersson skulle spelas av Rune Lindström. Kung Salomo skulle spelas av Gösta Folke, som också skulle stå för regin. Han blev sedermera chef för Uppsala och Malmö stadsteatrar och anses ha varit förebilden för Fritz i Gösta Knutssons böcker om Pelle Svanslös. Nils Gustafsson, som under sin studietid i Uppsala medverkat i några av Västmanlands-Dala nationsspex, ombads att spela rollen som Gud Fader. "Jag blev Vår Herre - längre kan inte en präst komma", konstaterade Gustafsson.

Med åren kom Nils Gustafsson också att medverka i en rad turnéer med Himlaspelet och framförde dessutom hela skådespelet som enmansteater bortåt 3.000 gånger i kyrkor, församlingshem, föreningslokaler med mera. Han blev till och med tvungen att en gång begära tjänstledigt för att spela Vår Herre. Biskop Cullberg beviljade den med kommentaren: "Jag torde vara den förste biskop i kyrkohistorien som gett Vår Herre tjänstledigt."

Nils Gustafsson var mycket populär i församlingen. Han ansåg att Himlaspelet var en utmärkt predikan. Den som inte tror på uppståndelsen, skall inte vara präst i svenska kyrkan, ansåg han, men samtidigt kunde han skämta med religiösa frågor. En av hans historier handlade om ett samtal mellan två präster. Den ene klagade över situationen i hans församling och sade: "Jag tror att djävulen gjort sitt intåg i min kyrka". Den andre svarade att det var tvärt om för honom: "Det har inte varit en djävul i min kyrka de sista söndagarna."

Fem av huvudpersonerna i en senare uppsättning av Himlaspelet. Kung Salomo (Lauritz Falk), Marit (Juvas Marianne Andersson), Kurbitsmålaren (Bengt "Polo" Johansson), Mats (Carl-Åke Eriksson) och Gud Fader (Nils Gustafsson). Ett vykort från Dalarna.

Owe Eriksson minns dock ett tillfälle då Nils Gustafsson blev ställd. Det var under Owes konfirmation. Under förhöret upptäckte en kvinna i församlingen att konfirmanden bredvid Owe tappat nejlikan i knapphålet och satt där med bara en stjälk. Hon började fnissa och kunde inte hejda sig. Till slut skrattade hon högt så det ekade i hela kyrkan. Hennes man såg sig tvungen att släpa ut henne ur kyrkan, alltmedan hon vek sig av skratt. Händelsen gjorde Nils Gustafsson så handfallen att han glömde att ställa någon fråga till Owe, vilket var en stor lättnad för denne, som bara sporadiskt deltagit i konfirmationsundervisningen.

Nils Gustafsson avled den 30 januari 1989.

*Gravvården på Leksands kyrkogård.
Foto Arne Antonsson.*